

ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ การรुकึบของโรงเรียนกวดวิชากับการก้าวสู่ประชาคม อาเซียน

ENGLISH FOR CIVIL SERVANTS: AN ADVANCEMENT OF SHADOW EDUCATION FOR ASEAN INTEGRATION

ฉัตรชัย มังกรแสงแก้ว

Chatchai Mangkornsangkaew

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะและการจัดการภาครัฐ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

lovecifs@gmail.com

บทคัดย่อ

การรुकึบของโรงเรียนกวดวิชาในช่วงระหว่างกาเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยได้สร้างโอกาสอย่างที่ไม่เคยมีมาก่อนให้แก่บุคลากรภาครัฐในการพัฒนาทักษะและความรู้ด้านภาษาอังกฤษซึ่งพบว่าก่อให้เกิดพื้นที่สาธารณะโดยเป็นประโยชน์ในการสื่อสารกับพลเมืองอาเซียนโดยมีพื้นที่ส่วนตัวเป็นหนทางความเจริญก้าวหน้าในอาชีพราชการ อีกทั้งในการคัดเลือกผู้เรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษโดยอาศัยมาตรฐานการวัดที่ต่างกันจะมีผลต่อความเท่าเทียมพบว่าหากนำความสามารถทางภาษาอังกฤษมาใช้เป็นมาตรฐานในการวัดจะถือว่าการคัดเลือกผู้เรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษไม่เท่าเทียมจนกว่าจะสามารถจัดอุปสรรคที่มีต่อความเท่าเทียมหรือรับประกันได้ว่าผู้เข้ารับกาทดสอบจะมีสิทธิได้เข้าเรียนกวดวิชาทุกคน ดังนั้นเพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างประโยชน์สาธารณะกับประโยชน์ส่วนตัวควรให้ผู้ได้รับประโยชน์จากการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภาษาอังกฤษได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาภาษาอังกฤษแก่ผู้ที่ไม่ได้รับประโยชน์เพื่อสร้างการยอมรับและทำให้การกวดวิชาภาษาอังกฤษเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมตลอดไป

คำสำคัญ: พื้นที่สาธารณะ/พื้นที่ส่วนตัว, ความเท่าเทียม/ความไม่เท่าเทียม, ภาษาอังกฤษ

Abstract

An advancement of shadow education for ASEAN integration makes more chance has not seen before for civil servants to develop their English knowledge and skill. This causes an occurrence of interest both of public to communicate to ASEAN-oriented people and private spheres to promote to higher ranking. By the way, specified standard of measure causes difference equal opportunity for English supplement tutoring in which English competency is selected and considered to be unequal among competitions unless an obstacles are expellant. Thus, co-operation between those concerning should be maintained in order to make balancing between public and private interests for acceptance and benefit with equality for all.

Keyword: Public/Private spheres, Equality/Inequality, English language

บทนำ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ.2558 ได้สร้างความตื่นตัวให้ประชาชนคนไทยหลายประการ หนึ่งในนั้นคือการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเพื่อรองรับการสื่อสารระหว่างพลเมืองของประเทศในภูมิภาคอาเซียนที่จะเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การเมือง ความมั่นคง สังคมและวัฒนธรรมระหว่างกันมากขึ้น

กฎบัตรอาเซียน ข้อ 34 ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาราชการเนื่องจากเป็นภาษาที่ได้รับการยอมรับและใช้กันอยู่ทั่วไปในการสื่อสารนานาชาติ [1] เมื่อพิจารณาจากระบบการศึกษาของไทยที่กำหนดให้เรียนภาษาอังกฤษตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว ประเทศไทยน่าจะจะได้เปรียบกว่าหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียนในด้านการสื่อสาร อย่างไรก็ตามปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยที่ผ่านมาไม่ได้ผล คนไทยจำนวนมากไม่สามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ดีเท่าที่ควร [2] สภาวการณ์เช่นนี้ได้ก่อให้เกิดกระแสตื่นตัวในด้านการศึกษาและการพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษเป็นอย่างมาก โรงเรียนสอนภาษาหลายแห่ง เช่น สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ จึงได้จัดหลักสูตรสื่อสารภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษาและประชาชนเพื่อเตรียมความพร้อมเข้าสู่ประชาคมอาเซียนเป็นจำนวนมาก ภาครัฐบาลก็ได้ให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านภาษาเช่นเดียวกันโดย สำนักงาน ก.พ. ได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานของข้าราชการ [3] หน่วยงานราชการหลายแห่งได้สนองตอบโดยจัดให้มีโครงการศึกษาและพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การจัดโครงการฝึกอบรมหลักสูตร ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน กรมชลประทานและสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ภาษาอังกฤษขึ้นภายในกระทรวงยุติธรรม และกระทรวงพาณิชย์ เป็นต้น บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ให้เห็นว่า 1) การเปิดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการของหน่วยงานภาครัฐเพื่อเตรียมพร้อม

เข้าสู่ประชาคมอาเซียนผ่านระบบกวดวิชาของเป็นเรื่องของความเป็นสาธารณะหรือเป็นเรื่องส่วนตัว 2) ระบบกวดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรภาครัฐมีการดำเนินการที่เป็นไปอย่างเท่าเทียมหรือเกิดความไม่เท่าเทียมกันในการคัดสรรบุคคลให้รับโอกาสในการศึกษา กวดวิชาภาษาอังกฤษดังกล่าว

การรुकคิบของโรงเรียนกวดวิชากับการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

ระบบกวดวิชา (Shadow education systems หรือ Private supplementary tutoring) เป็นปรากฏการณ์การศึกษาที่แพร่ขยายอย่างรวดเร็วทั้งทวีปยุโรป อเมริกาเหนือรวมถึงอาเซียนซึ่งได้มีการนำระบบกวดวิชามาใช้เชื่อมโยงกับการศึกษาในระบบเพื่อช่วยในเรื่องประสิทธิผลของการเรียนและการกระจายโอกาสในการศึกษา [4] อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันพบว่าระบบกวดวิชาไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ที่เริ่มจัดตั้งในปี ค.ศ.1992 อันเนื่องมาจากการเติบโตทางการตลาดในระบบการศึกษา นโยบายของรัฐในการบริหารจัดการ การตรวจสอบโรงเรียนกวดวิชา การศึกษาในระบบโรงเรียนที่เน้นการแข่งขันส่งผลให้ระบบกวดวิชาถูกนำไปใช้ในเชิงธุรกิจอย่างกว้างขวางตั้งแต่การสอบเข้ามหาวิทยาลัยจนกระทั่งการสอบเข้าโรงเรียนชื่อดังในระดับประถมศึกษาก็ได้พึ่งพาธุรกิจกวดวิชาเป็นจำนวนมาก

การแข่งขันทางการศึกษาที่มุ่งเน้นคัดเลือกบุคคลโดยพิจารณาจากคะแนนสอบ ความล้มเหลวในการพัฒนาการศึกษาในระบบเป็นปัจจัยสำคัญในการเจริญเติบโตของระบบกวดวิชา จากทฤษฎีความคาดหวัง (Expectancy theory model) ของการเข้าสู่ระบบกวดวิชาพบว่าสามารถเพิ่มโอกาสความสำเร็จด้านการศึกษาได้เป็นอย่างดี งานของมิชโซและแฮกซ์ (Mischo, and Haag 2002, quoted in Lee CJ, Park HJ, and Lee H 2009, 913) ได้ศึกษาผลของการกวดวิชาต่อนักเรียนในระดับกลางจำนวน 244 คนก็พบว่านักเรียนที่กวดวิชาได้คะแนนสอบสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้อยู่ในระบบกวดวิชา ดังนั้น ภายใต้ตัวแบบเกมส์ การเข้าสู่ระบบกวดวิชาของนักเรียนที่ได้

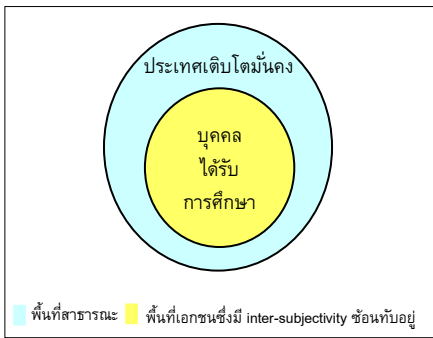
คะแนนสูงจึงมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเข้าระบบกวดวิชา สำหรับผู้ที่ไม่ประสงค์เข้าระบบกวดวิชาในตอนต้นเพื่อเพิ่มโอกาสในการแข่งขันและสร้างฐานะทางสังคม แต่ในระบบเสรีนิยมที่เน้นในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความมีอิสระในการเลือกและการแข่งขันอย่างเสรีตามกำลังความสามารถก่อให้เกิดโลกแห่งความไม่เท่าเทียม (Unequal world) ทั้งในด้านทรัพยากร เศรษฐกิจ การศึกษาและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ผู้ที่มีความสามารถและฐานะทางสังคมสูงกว่าก็จะสามารถเข้าถึงระบบกวดวิชาได้ง่ายกว่า คิม (Kim k. 2005, quoted in Lee CJ, Park HJ, and Lee H 2009, 915) พบว่าระบบกวดวิชาเป็นสาเหตุของความไม่เท่าเทียมกันทางการศึกษาในแต่ละชนชั้นของสังคม เมื่อผูกโยงกับปัญหาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทย สุนทร หลุ่มประพันธ์ (2547) พบว่านักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง โรงเรียนโยนออฟอาร์ด เทคโนโลยี มีปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง [5] และในการจัดอันดับความสามารถทางภาษาอังกฤษของ English Proficiency Index (EFI) ปรากฏว่าประเทศไทยถูกจัดอยู่ในระดับที่ต่ำมาก เมื่อไม่สามารถพึ่งพาการศึกษาในระบบได้ผู้ที่มีฐานะทางสังคมสูงกว่าก็แนวโน้มและโอกาสที่จะเข้าสู่ระบบกวดวิชาเพื่อเพิ่มความสามารถและทักษะด้านภาษาอังกฤษได้มากกว่ากลุ่มอื่น เมื่อความต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษเพิ่มสูงขึ้น จึงส่งผลให้เกิดการไหลเข้าของครูต่างชาติ การก่อตั้งของธุรกิจโรงเรียนสองภาษาตลอดจนการขยายตัวของโรงเรียนกวดวิชาด้านภาษาข้ามชาติที่เปิดการสอนภาษาอังกฤษทั้งรายบุคคลและระดับองค์กรซึ่งลูกค้าสามารถเลือกที่จะส่งบุคลากรมาเรียนที่โรงเรียนหรือการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภายในองค์กรกรณีมีบุคลากรที่จะต้องเข้ารับการอบรมเป็นจำนวนมาก [6] ขณะที่รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนที่เน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะภาษาอังกฤษ ส่วนราชการจึงได้รับประโยชน์จากการจัดสรรงบประมาณเพื่อเตรียมความพร้อมด้านภาษาก่อนการเข้าสู่ประชาคม

อาเซียนเพิ่มมากขึ้นจึงกล่าวได้ว่าเป็นยุคทองในการพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษของข้าราชการโดยแท้

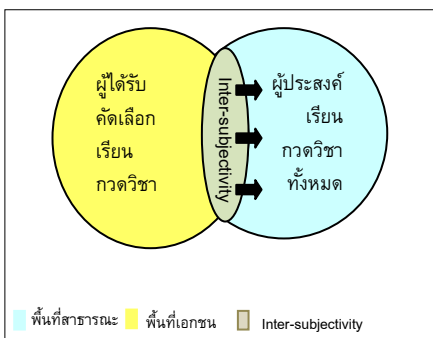
ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ ความเป็น สาธารณะหรือส่วนตัว

ในสมัยกรีกและโรมัน การแบ่งแยกความเป็นสาธารณะและความเป็นส่วนตัวทำได้ไม่ยากและมีความชัดเจน ปัจจุบัน เส้นแบ่งความเป็นสาธารณะ (Public) ออกจากความเป็นเรื่องส่วนตัว (Private) น้อยลงเนื่องจากทั้งสองสิ่งมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันมากขึ้น ตามกระแสโลกาภิวัตน์และแนวคิดทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เรียกว่ามี inter-subjectivity [7] เมื่อพิจารณาว่าสังคม (Society) คือพื้นที่ของความเป็นสาธารณะ (Public sphere) ครอบครัว (Family) ก็จะถูกพิจารณาเป็นพื้นที่ของความเป็นส่วนตัว (Private sphere) ทั้งสองสิ่งล้วนแต่มีความสัมพันธ์ระหว่างกัน (inter-subjectivity) ในด้านการศึกษาเป็นที่ยอมรับว่ามีพื้นที่ของความเป็นสาธารณะอยู่มากเห็นได้จากรัฐบาลก็ได้ให้การรับรองสิทธิของบุคคลที่จะได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปีสำหรับคนไทยทุกคนเพื่อให้เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของประเทศสอดคล้องกับแนวคิดเสรีประชาธิปไตยที่เน้นในเรื่องสิทธิหน้าที่และการมีส่วนร่วมของประชาชน [8] จะเห็นได้ว่าหากมองในมิติของรัฐจะถือได้ว่าการศึกษาเป็นสินค้าสาธารณะซึ่งไม่มีการแข่งขันในการใช้ (non-rival consumption) กล่าวคือการศึกษาของบุคคลหนึ่งไม่เป็น การทำให้การศึกษาที่เหลือสำหรับบุคคลอื่นลดลง และไม่สามารถกีดกันการศึกษาของผู้อื่นได้ (non-excludable) [9] แต่หากพิจารณาการศึกษาในมิติระดับบุคคลซึ่งถือเป็นพื้นที่ของความเป็นส่วนตัวเนื่องจากเป็นภาพที่เล็กกว่าแล้วการได้รับศึกษาจะเป็นหนทางไปสู่การเจริญเติบโต ความก้าวหน้าในอาชีพ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงโอกาสในการเข้าทำงานและการศึกษาต่อต่างประเทศ กล่าวคือเมื่อพื้นที่ของความเป็นส่วนตัวประชาชนได้รับการศึกษา มีความรู้ก็จะส่งผลต่อพื้นที่สาธารณะโดยแสดงให้เห็นถึงความเจริญเติบโตและความ

มั่นคงของรัฐ (ภาพที่ 1) ซึ่งพื้นที่ inter-subjectivity แทบได้สนิทพอดีในพื้นที่ของเอกชนและหากยิ่งครอบคลุมพื้นที่สาธารณะได้มากเท่าไรการยอมรับ ความสงบเรียบร้อยในสังคมก็จะยิ่งตามมามากขึ้นเท่านั้น แต่ในการกวดวิชาภาษาอังกฤษของข้าราชการแม้จะได้รับการจัดสรรงบประมาณมากสักเพียงใดแต่ก็ไม่อาจจัดให้บุคลากรทุกคนได้เข้าเรียนได้ เมื่อมองในมิติของบุคลากรพื้นที่สาธารณะคือบุคลากรของหน่วยงานที่ประสงค์จะเข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษ เมื่อมองในภาพที่เล็กลงผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้ได้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษจะกลายเป็นพื้นที่ ความเป็นส่วนตัวซึ่งมีลักษณะความสัมพันธ์ดัง (ภาพที่ 2)

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ส่วนตัวด้านการศึกษาระดับสถาบัน

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ส่วนตัวด้านการเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษในระดับบุคคล

ส่วนของ inter-subjectivity คือการเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษซึ่งเป็นส่วนที่ทำให้พื้นที่สาธารณะกับพื้นที่ของส่วนตัวแตกต่างกันซึ่งหากขยายพื้นที่มายังพื้นที่ของผู้

ประสงค์เรียนกวดวิชาทั้งหมดมากเท่าไรหมายความว่า จะมีผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษมากขึ้นเท่านั้นแต่สิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันคือ Inter-subjectivity มีจำนวนน้อยประกอบกับปัจจุบันส่วนราชการได้นำความรู้ความสามารถด้านภาษาต่างประเทศมาเป็นปัจจัยในการกำหนดอัตราเงินเดือนข้าราชการ ประกอบกับความสำคัญด้านภาษาอังกฤษที่เพิ่มมากขึ้นจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ผลประโยชน์เหล่านั้นจึงกลายเป็นประเด็นความขัดแย้งและข้อถกเถียงระหว่างประโยชน์ที่ได้รับจากการกวดวิชาภาษาอังกฤษว่ามีความเป็นสาธารณะหรือเป็นส่วนตัวกันแน่

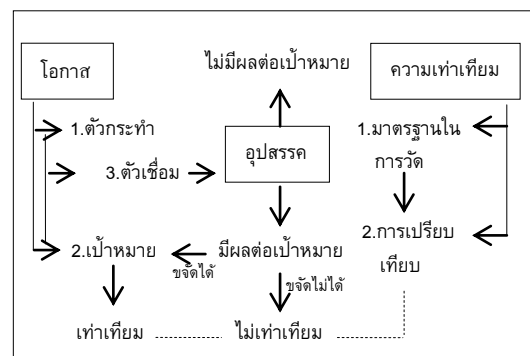
ภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการ ความเท่าเทียมหรือไม่เท่าเทียม

ความเท่าเทียมกันด้านการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญและมีความสัมพันธ์กับความเท่าเทียมในด้านเศรษฐกิจ ด้านความเชื่อมั่นในคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ความเท่าเทียมทางอำนาจและอื่นๆ อีกมาก กล่าวคือผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสูงกว่า มีอำนาจและสิทธิพิเศษเหนือผู้อื่น มีความสามารถทางภาษาอังกฤษสูงกว่าก็ย่อมมีโอกาสเข้าถึงการกวดวิชาภาษาอังกฤษมากกว่า แม้หากพิจารณาในมิติโอกาสทางการศึกษา (Opportunity of education) ถือได้ว่าการเปิดโอกาสให้ผู้ประสงค์เรียนกวดวิชาทั้งหมดได้เข้ามาทดสอบความรู้ความสามารถก่อนการจัดกลุ่มการเรียนตามลำดับคะแนนจะเป็นการคัดเลือกที่มีความเป็นธรรมแต่หากนำมาพิจารณาในทางสังคม ความเจ็บป่วยหรือเหตุขัดข้องอื่นและความสามารถมาพิจารณาด้วยนั้นพบว่าข้าราชการเป็นบุคลากรภาครัฐเพียงกลุ่มเดียวที่มีสิทธิเข้าสู่ระบบกวดวิชาภาษาอังกฤษตามที่ส่วนราชการได้จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยวิธีการทางพิเศษ โดยเฉพาะในวันดังกล่าวหากข้าราชการคนใดเจ็บป่วย ติดภารกิจราชการหรือมีเหตุขัดข้องบางประการไม่อาจไปเข้ารับการทดสอบได้ก็จะถือว่าหมดโอกาสที่จะเข้าสู่ระบบกวดวิชาภาษาอังกฤษในปีงบประมาณนั้น ในแง่ของความสามารถพื้นฐานทางภาษาอังกฤษนั้นก็เป็ผลพวงมาจากความไม่เท่าเทียมทาง

เศรษฐกิจหรือความเจ็บป่วยพิการ การกำหนดสิทธิการ เรียนกวดวิชาโดยอาศัยเรียงตามลำดับคะแนนจากมากไป น้อยตามจำนวนที่ได้รับจัดสรรมีข้อสังเกตว่าสอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ที่ต้องการพัฒนาภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น เพิ่มความมั่นใจในการใช้ภาษาอังกฤษทั้งการทำงานทั่วไป และเมื่อต้องติดต่อประสานงานกับชาวต่างประเทศหรือไม่ และเป็นไปโดยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ (Excellence) มากกว่า ความเท่าเทียมหรือไม่ แม้จะมีความพยายามกล่าวว่า ความเป็นเลิศกับความเท่าเทียมเป็นสิ่งที่สามารถไป ด้วยกันได้แต่ความเป็นเลิศก็ยังเป็นค่าที่ทำให้เกิดความ แบ่งแยก ความเก่งความเหนือกว่าผู้อื่น[10] ซึ่งต่างอย่าง สิ้นเชิงกับความเท่าเทียมตามแนวคิดเท่าเทียมนิยม (Egalitarianism) ซึ่งใช้เป็นหลักในการนำเสนอบทความนี้ โดยแนวคิดเท่าเทียมนิยมเชื่อว่าโลกมนุษย์เป็นโลกของ ความไม่เท่าเทียมจึงถือเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่จะสร้าง ความเท่าเทียมให้เกิดขึ้น[11]

ความเท่าเทียมไม่ได้หมายความว่าได้รับการจัดสรรที่เท่ากัน (Justice) แต่ต้องพิจารณาบริบทและ สภาพแวดล้อมอื่นประกอบด้วยที่สำคัญจะต้องสร้าง โอกาสในการเข้าถึงสิทธิได้อย่างเท่าเทียมกัน คำว่า “ความเท่าเทียมทางโอกาส” ประกอบด้วยคำว่า “ความ เท่าเทียม” และ “โอกาส” คำว่า “โอกาส” มี องค์ประกอบ 3 ประการ 1) ตัวกระทำ (agent) หรือ ระดับชั้นของตัวกระทำ (Class agent) ของผู้ที่โอกาสเป็น ของผู้นั้น ธรรมชาติของโอกาสไม่ได้้อย่างอิสระแต่ จะต้องอยู่กับบุคคลโดยไม่เลือกว่าผู้นั้นจะร่ำรวยหรือ ยากจน จะเป็นผู้ใหญ่หรือเด็ก โดยตัวกระทำหรือระดับชั้น ของตัวกระทำหนึ่งๆ จะได้รับโอกาสแต่อย่างแตกต่างกัน 2) เป้าหมายที่โอกาสมุ่งไปสู่ ในมุมมองนี้โอกาสคือ ความสัมพันธ์ระหว่างตัวกระทำกับเป้าหมาย เช่นเดียวกัน โอกาสในแต่ละเป้าหมายก็จะมี ความแตกต่างกัน 3) สิ่งที่ เชื่อมระหว่างตัวกระทำ (X) กับเป้าหมาย (Y) โดยโอกาส ของ X ที่จะได้รับ Y ไม่ได้หมายความว่า X จะได้รับ Y เสมอไป กล่าวคือไม่ได้หมายความว่าบุคลากรภาครัฐทุก คนที่ต้องการเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษจะสมหวังเสมอ ไปเพราะว่าบางคนไม่สามารถที่จะเอาชนะอุปสรรค

(Obstacle) ต่อการเข้าเรียนได้ เช่น ระดับความสามารถ ทางภาษาของตนเอง ขนชั้นทางสังคม ความเจ็บป่วยหรือ ข้อขัดข้องอื่นๆ เป็นต้น แต่แม้ว่าผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้า เรียนกวดวิชาแล้วแต่ก็ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าจะได้เรียน กวดวิชาเนื่องจากบางคนอาจไม่สามารถเอาชนะอุปสรรค ในขั้นต่อไป เช่น ต้นสังกัดไม่อนุญาตให้เข้าเรียน ภารกิจ การงานมากจนไม่อาจไปเข้าเรียนได้ โอกาสหมายรวมถึง การไม่มีอุปสรรคทั้งที่สามารถระบุได้ (เช่น ความเชื่อ อำนาจ ขนชั้นทางสังคม) และอุปสรรคที่ยากเกินกว่าที่จะ เอาชนะได้ (เช่น เชื้อชาติ เพศ) เช่นเดียวกันแต่ละ อุปสรรคก็มีความเฉพาะกับโอกาสแต่ละอย่าง[12]

ภาพที่ 3 ตัวแบบแนวคิดเท่าเทียมนิยม (Egalitarianism)

กรณีการเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากร ภาครัฐ ตัวกระทำ (X) คือชนชั้นของบุคลากรภาครัฐได้แก่ ข้าราชการ พนักงานราชการและลูกจ้าง เป้าหมาย (Y) คือการได้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษ อุปสรรค (Z) คือ ความสามารถทางภาษา ความเจ็บป่วยและข้อขัดข้อง อื่นๆ โดยโอกาสเป็นการแสดงความสัมพันธ์ที่แน่นอน ระหว่างตัวกระทำ, เป้าหมายและอุปสรรคซึ่งอาจมองเห็น ได้ชัดและไม่เป็นที่โต้แย้ง เช่น อุปสรรคด้านความ แร้นแค้นหรือเชื้อชาติหรืออุปสรรคที่ยังมีการโต้แย้งอยู่ เช่น เรื่องของความสามารถทางวิชาการ เป็นต้น โอกาส จึงเป็นความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการที่ตัวกระทำ (X= บุคลากรภาครัฐ) จะบรรลุเป้าหมาย (Y=เรียน ภาษาอังกฤษ) โดยไม่มีอุปสรรค (Z=ด้านความสามารถ ทางภาษา ความเจ็บป่วยและข้อขัดข้องต่างๆ) สำหรับคำ ว่า “ความเท่าเทียม” นั้นเป็นความหมายในเชิง

เปรียบเทียบซึ่งจะต้องกำหนดว่าเป็นการเปรียบเทียบอะไรภายใต้เงื่อนไขของ 1) มาตรฐานของการวัด (Standard of measure), 2) การเปรียบเทียบกับอีกสิ่งหนึ่ง 3) ผลจากการเปรียบเทียบแสดงให้เห็นถึงความเหมือนกัน ซึ่งต้องนำไปเชื่อมโยงกับตัวกระทำ เป้าหมายและอุปสรรค โดยเบื้องต้นจะต้องกำหนดให้ได้ว่าอะไรคือมาตรฐานของการวัดความเท่าเทียมนั้น การระบุว่าผู้ที่มีความประสงค์เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษมีโอกาสที่เท่าเทียมกันแม้ว่าแต่ละคนจะต้องเผชิญกับอุปสรรคที่แตกต่างกันก็จะต้องทำให้บุคคลเหล่านั้นทั้งหมดปราศจากอุปสรรคเฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่งเหมือนกัน เช่น บุคลากรภาครัฐแต่ละคนที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกันแต่ก็ได้รับโอกาสที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษเหมือนกัน หากใช้การทดสอบด้วยข้อสอบเดียวกันมาใช้เป็นมาตรฐานในการวัดความเท่าเทียมก็จะถือว่าผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมดได้รับความเท่าเทียมเมื่อไม่มีใครได้รับอภิสิทธิ์ให้เข้าเรียนโดยไม่ต้องเข้ารับการทดสอบหรือได้รับการทดสอบด้วยข้อสอบหรือวิธีการที่แตกต่างกัน แม้ว่าผู้เข้ารับการทดสอบนั้นจะมีความสามารถทางภาษาอังกฤษแตกต่างกันก็ตาม ในทำนองเดียวกัน จะถือว่าผู้เข้ารับการทดสอบภาษาอังกฤษทั้งหมดไม่ได้รับโอกาสที่เท่ากันแม้ว่าทั้งหมดนั้นจะมีปราศจากอุปสรรคเช่นเดียวกันแต่อุปสรรคนั้นไม่มีผลต่อเป้าหมาย เช่น ผู้เข้ารับการทดสอบได้รับแบบทดสอบที่ผิดพลาดแต่ไปมีอุปสรรคที่มีผลต่อเป้าหมายแตกต่างกัน เช่น ความแตกต่างกันด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษ ดังนั้น หากการวัดโอกาสของผู้ที่จะได้รับคัดเลือกให้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษโดยนำอุปสรรคความแตกต่างด้านความสามารถทางภาษาอังกฤษมาเป็นมาตรฐานในการวัดความเท่าเทียมจะถือได้ว่าผู้ประสงค์เรียนกวดวิชาทั้งหมดนั้นไม่ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันในการได้รับคัดเลือกเข้าเรียน แม้ว่าทั้งหมดนั้นจะทำข้อสอบพร้อมกันและเหมือนกัน จึงเห็นได้ว่าแม้การวัดโอกาสที่เท่าเทียมกันโดยอาศัยมาตรวัดในเรื่องของแบบทดสอบ วิธีการทดสอบจะออกมาว่ามีความเท่าเทียมกัน แต่หากอาศัยความสามารถ

ทางภาษาอังกฤษมาเป็นมาตรวัดจะถือว่าบุคคลเหล่านั้นไม่ได้รับโอกาสที่เท่าเทียมกันจนกว่าจะสามารถยืนยันได้ว่าอุปสรรคเหล่านั้นไม่มีผลต่อเป้าหมายกล่าวคือทั้งหมดสามารถเข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษได้เช่นเดียวกัน

สรุปและเสนอแนะ

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทยได้สร้างโอกาสให้บุคลากรภาครัฐที่จะได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน ในอดีตที่ผ่านมาส่วนราชการพยายามจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ในลักษณะเช่นนี้มาแล้ว เช่น ศูนย์การศึกษานิติศาสตรบัณฑิตความร่วมมือระหว่างกระทรวงยุติธรรมกับมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราชแต่ก็ไม่อาจจัดตั้งได้เป็นผลสำเร็จเนื่องจากขาดแคลนงบประมาณอีกทั้งไม่ได้เป็นภารกิจโดยตรงของกระทรวง แต่ด้วยภาษาอังกฤษถูกจัดให้เป็นภาษากลางของอาเซียนในขณะที่คนไทยที่สื่อสารภาษาอังกฤษได้มีเพียง 10% เท่านั้นถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 5 จาก 10 ประเทศอาเซียน จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยรวมถึงบุคลากรภาครัฐต้องขวนขวายศึกษาและพัฒนาทักษะทางภาษาอังกฤษอย่างจริงจัง ดังนั้น ด้วยการสนับสนุนงบประมาณจากรัฐบาลเป็นจำนวนมาก โรงเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษจำนวนมากจึงได้เข้ามาจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภาษาอังกฤษขึ้นในหน่วยราชการเพื่อให้บุคลากรเข้ารับการกวดวิชาภาษาอังกฤษเพิ่มเติมจากที่ได้ผ่านการเรียนภาษาอังกฤษในระบบมาแล้ว แม้การศึกษาจะเป็นสินค้าสาธารณะแต่ก็เคยมีรายงานว่าอัตราผลตอบแทนในระดับเอกชนมากกว่าระดับสังคม บลาจซ์ (Blauk 1971, อ้างถึงใน พิริยะ ผลพิรุฬห์ 2553, 262) จึงมีข้อถกเถียงว่าการกวดวิชาภาษาอังกฤษมีความเป็นสาธารณะหรือเป็นส่วนตัวกันแน่ เพราะนอกจากภาษาอังกฤษจะช่วยในการสื่อสารกับพลเมืองอาเซียนได้แล้วยังเป็นหนทางไปสู่การเพิ่มเงินเดือนและความก้าวหน้าในอาชีพราชการได้อีกด้วย แม้ว่าปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าความเป็นส่วนตัวและสาธารณะมีความสัมพันธ์กันไม่อาจแยกออกจากกันได้ [13] แต่ในโลกแห่งความไม่เท่าเทียมกันนั้นพื้นที่ทั้งสองย่อมไม่เท่ากัน

หากพิจารณาในแง่ของจำนวนโดยนำการเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษ (inter-subjectivity) มาเป็นเกณฑ์ในการจำแนกแล้วพบว่าพื้นที่เอกชนหรือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษมีจำนวนน้อยกว่าผู้ที่ไม่ได้รับคัดเลือกซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะ หากนำแนวคิดทางเลือกสาธารณะมาอธิบายพบว่าการจัดตั้งศูนย์ศึกษาภาษาอังกฤษดังกล่าวเป็นไปเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Private interest) มากกว่าการตัดสินใจเพื่อประโยชน์สาธารณะกลายเป็นความขัดแย้งเชิงนโยบายและถ้าหากตัดสินใจยกเลิกนโยบายดังกล่าวก็จะไปขัดแย้งกับผลประโยชน์ส่วนตัวของผู้ได้รับคัดเลือกเข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษ

ข้อโต้แย้งในเรื่องของพื้นที่ความเป็นส่วนตัวหรือความเป็นสาธารณะนำมาซึ่งข้อถกเถียงต่อประเด็นของการได้มาซึ่งผู้ได้รับคัดเลือกให้เข้าเรียนกวดวิชาภาษาอังกฤษโดยเรียงลำดับคะแนนทดสอบจากมากไปน้อยนั้นมุ่งเน้นที่ความเป็นเลิศมากกว่าความเท่าเทียมหรือไม่ แม้ว่าโรงเรียนกวดวิชาจะจัดให้มีการทดสอบในสถานที่เดียวกัน ใช้ข้อสอบชุดเดียวกันและกำหนดการคัดเลือกผู้มีสิทธิเข้ารับการกวดวิชาภาษาอังกฤษโดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันแต่จากแนวคิดเท่าเทียมนิยม (Egalitarianism) ที่มองความเท่าเทียมทางโอกาสว่าผู้เข้ารับการศึกษาต้องปราศจากอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อเป้าหมายเช่นเดียวกัน เช่น ต้องไม่มีความแตกต่างเรื่องความสามารถทางภาษาอังกฤษ อย่างไรก็ตามในเรื่องความสามารถทางศึกษานั้นยังเป็นที่ถกเถียงอยู่ว่าจะถูกจัดให้อยู่ในอุปสรรคตามแนวคิดเท่าเทียมนิยมหรือไม่ เนื่องจากประเด็นความเท่าเทียมสามารถพิจารณาได้ในหลายแนวทาง เช่น ความเท่าเทียมทางผลลัพธ์ (Equality of outcome) หรือ ความเท่าเทียมทางเงื่อนไข (Equality of condition) ซึ่งมุ่งเน้นที่สิทธิและประโยชน์ที่เกิดกับกลุ่ม ปัจจัยทางสังคมที่มีผลต่อการเลือกและการกระทำของคนตลอดจนสนใจความเกี่ยวพันระหว่างบุคคลแตกต่างกับแนวเท่าเทียมนิยมซึ่งสนใจความเท่าเทียมระดับบุคคล การจัดสรรและมองว่าบุคคลต้องรับผิดชอบ

ต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการสร้างความเท่าเทียม

การกวดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับบุคลากรภาครัฐเป็นสิ่งจำเป็นเนื่องจากภาษาอังกฤษเป็นศิลปะที่ต้องอาศัยการฝึกฝนและการใช้งานเป็นประจำเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารสำหรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจึงควรส่งเสริมนโยบายการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้ภาษาอังกฤษขึ้นในส่วนราชการแต่สิ่งที่จะต้องพิจารณาสำหรับการตัดสินใจในเรื่องสำคัญเช่นนี้ควรหาจุดสมดุลระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวกับผลประโยชน์สาธารณะเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมในการกวดวิชาภาษาอังกฤษเพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียนจึงอาจใช้วิธีการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการเข้ารับการกวดวิชาภาษาอังกฤษจากผู้เข้าศึกษาในราคาที่ถูกลงกว่าท้องตลาดเพื่อนำไปชดเชยให้กับผู้ที่ไม่ได้รับประโยชน์จากการกวดวิชาภาษาอังกฤษในรูปของการจัดหาสื่อการเรียนรู้อังกฤษ การจัดหลักสูตรให้กับผู้ที่มีความสามารถทางภาษาอังกฤษในระดับที่สามารถใช้งานได้ไปศึกษาหลักสูตรอาเซียนอื่นก็จะทำให้เกิดความมีส่วนร่วมระหว่างตัวกระทำต่างๆ[14] ทำให้เกิดการยอมรับและทำให้การกวดวิชาภาษาอังกฤษสำหรับข้าราชการเกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมตลอดไป

เอกสารอ้างอิง

- [1] The Association of Southeast Asian Nations. (2007). ASEAN Charter. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2556. จาก <http://www.asean.org/archive/publications/ASEAN-charter.pdf>
- [2] วารินทร์ รุ่งจตุรภัทร. (2548). **ไวยากรณ์สมบูรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักงานวาริน.
- [3] ปิยวัฒน์ ศิวรักษ์, บรรณาธิการ. (2554). **การเตรียมความพร้อมข้าราชการไทยสู่ประชาคมอาเซียน: มิติใหม่ที่ท้าทาย**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เทพเพ็ญวานิสย์.

- [4] Lee, C.J., Park, H.J., & Lee, H. (2009). *Shadow Education Systems*. In G. Sykes, B. Schneider, & D.N. Plank (Eds.), *Handbook of Education Policy Research* (pp.901-919). New York: Routledge.
- [5] สุนทร หลุ่มประพันธ์. (2547). **การศึกษาปัญหาการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงโรงเรียนโยนออฟอาร์ตเทคโนโลยี**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- [6] สถาบันสอนภาษาอังกฤษวอลล์สตรีท. **Wall Street English สถาบันสอนภาษาอังกฤษระดับโลก**. สืบค้นเมื่อ 19 เมษายน 2556. จาก <http://www.wallstreet.in.th/>
- [7] Mahajan, G.; & Reifeld, H. (Eds.). (2003). *The Public and The Private: issues of democratic citizen*. New Delhi: Sage Publications Inc.
- [8] กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ทศวรรษที่สองของการปฏิรูปการศึกษา**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ. (กระทรวงศึกษาธิการจัดพิมพ์ขึ้นเนื่องในโอกาส 117 ปีวันคล้ายวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ 1 เมษายน พุทธศักราช 2552).
- [9] พิริยะ ผลพิรุฬห์. (2553). **เศรษฐศาสตร์ภาคบริการ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.
- [10] Nelson, J., Carlson, K., & Palonsky, S.B. (1996). *Critical Issues in Education: A Dialectic Approach*. McGraw-Hill College.
- [11] Baker, J., Lynch, K., Cantillon, S.; & Walsh, J. (2009). *Equality From Theory to Action*. 2nd ed. New York: Macmillan.
- [12] Westen, P. (1985). *The Concept of Equal Opportunity*. In L.P. Pojman & R. Westmoreland (Eds.), *Equality selected readings* (pp.158-167). New York: Oxford University Press, Inc.
- [13] Wayne P. (1995). *Public Policy: An Introduction to the Theory and Practice of Policy Analysis*. Cambridge University Press.
- [14] สิริพรรณ นกสวน; และ เอก ตั้งทรัพย์วัฒนา, บรรณาธิการ. (2546). **คำและความคิดในรัฐศาสตร์ร่วมสมัย**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.